

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Навчально-науковий інститут
неперервної освіти і туризму
«27» травня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ В ТУРИЗМІ**

Галузь знань 24 «Сфера послуг»

Спеціальність 242 «Туризм»

Освітня програма «Туризм»

ННІ неперервної освіти і туризму

Розробник: доцентка кафедри готельно-ресторанної справи та туризму,
к.е.н., доцент Ірина КУДІНОВА

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Бізнес-планування в туризмі» сприяє задоволенню освітніх інтересів майбутніх фахівців у сфері туризму, а також формуванню ключових компетенцій, пов'язаних із розробленням, оцінюванням та впровадженням бізнес-ідей у туристичній сфері. Вивчення дисципліни дозволяє здобувачам оволодіти знаннями та практичними навичками планування підприємницької діяльності з урахуванням особливостей туристичного ринку, ресурсного потенціалу територій, потреб цільових аудиторій і вимог сталого розвитку.

Основними завданнями вивчення дисципліни є засвоєння студентами сутності, мети та структури бізнес-плану в туризмі; методів обґрунтування бізнес-ідей та вибору ринкової стратегії; підходів до проведення маркетингових, фінансових і виробничих розрахунків у межах бізнес-плану; інструментів аналізу ризиків і ефективності туристичного бізнесу; навичок підготовки бізнес-плану для залучення інвестицій та участі в конкурсах проєктів; вміння представляти бізнес-ідею перед потенційними партнерами, інвесторами або замовниками.

Дисципліна закладає підґрунтя для формування підприємницького мислення, розвитку креативності та здатності приймати управлінські рішення в умовах ринкової конкуренції у туристичній галузі.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	242 «Туризм»	
Освітня програма	Туризм	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота)	х	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	4	5
Семестр	8	9
Лекційні заняття	13 год.	10 год.
Практичні, семінарські заняття	13 год.	10 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	94 год.	100 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Бізнес-планування в туризмі» є набуття здобувачами вищої освіти теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для розроблення, обґрунтування та реалізації бізнес-проектів у сфері туризму. Основу вивчення курсу становить необхідність формування підприємницьких компетентностей, здатності ефективно планувати діяльність туристичних підприємств з урахуванням принципів сталого розвитку, економічної доцільності, ринкових умов та інноваційних підходів до ведення бізнесу.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність: здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи екологічних та туризмознавчих наук, з урахуванням принципів збалансованого природокористування, в тому числі на природоохоронних територіях та у сільській місцевості.

загальні компетентності:

ЗК7. Здатність працювати в міжнародному контексті

ЗК8. Навички використання інформаційних та комунікативних технологій

ЗК9. Здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми

спеціальні (фахові) компетентності:

СК16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

СК18. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління

СК24. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал

СК26. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу

СК27. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації

СК30. Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук

ПР03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ

ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території

ПР06. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів
 ПР08. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися
 ПР09. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки
 ПР10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна)
 ПР11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності
 ПР12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг
 ПР13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей
 ПР18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях
 ПР19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань
 ПР20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.
 ПР21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.
 ПР22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1. Теоретичні основи бізнес-планування діяльності туристичних підприємств													
Тема 1. Бізнес- планування як особлива форма діяльності підпри- ємств туристичного бізнесу	1-2	14	2	2			10	12	1	1			10
Тема 2. Методо- логічні основи бізнес- планування діяльност підприємств туристичного бізнесу	3-4	12	1	1			10	11	0,5	0,5			10
Тема 3. Система- тизація основних видів планування діяльності підпри-	5-6	14	2	2			10	11	0,5	0,5			10

ємств туристичного бізнесу													
Разом за модулем 1	40	5	5			30	34	2	2			30	
Модуль 2. Розробка бізнес-плану туристичного підприємства													
Тема 4. Маркетинговий план діяльності туристичних установ	7-8	21	2	2			17	24	2	2			20
Тема 5. Виробничий план діяльності підприємства туристичного бізнесу	9-10	21	2	2			17	24	2	2			20
Тема 6. Фінансовий план.	11-12	19	2	2			15	14	2	2			10
Тема 7. Бізнес-план як кінцевий продукт планування	13-14	19	2	2			15	24	2	2			20
Разом за модулем 2	80	8	8			64	86	8	8			70	
Усього годин	120	13	13	-	-	94	120	10	10			100	

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Бізнес-планування як особлива форма діяльності підприємств туристичного бізнесу	2
2.	Методологічні основи бізнес-планування діяльності підприємств туристичного бізнесу	1
3.	Систематизація основних видів планування діяльності підприємств туристичного бізнесу	2
4.	Маркетинговий план діяльності туристичних установ	2
5.	Виробничий план діяльності підприємств туристичного бізнесу	2
6.	Фінансовий план	2
7.	Бізнес-план як кінцевий продукт планування	2
Разом		13

4. Теми семінарських, практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Бізнес-планування як особлива форма діяльності підприємств туристичного бізнесу	2

2.	Методологічні основи бізнес-планування діяльності підприємств туристичного бізнесу	1
3.	Систематизація основних видів планування діяльності підприємств туристичного бізнесу	2
4.	Маркетинговий план діяльності туристичних установ	2
5.	Виробничий план діяльності підприємств туристичного бізнесу	2
6.	Фінансовий план	2
7.	Бізнес-план як кінцевий продукт планування	2
Разом		13

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Бізнес-планування як особлива форма діяльності підприємств туристичного бізнесу	10
2.	Методологічні основи бізнес-планування діяльності підприємств туристичного бізнесу	10
3.	Систематизація основних видів планування діяльності підприємств туристичного бізнесу	10
4.	Маркетинговий план діяльності туристичних установ	17
5.	Виробничий план діяльності підприємств туристичного бізнесу	17
6.	Фінансовий план	15
7.	Бізнес-план як кінцевий продукт планування	15
Разом		94

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт;
- захист самостійних робіт.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною

шкалою і переводиться в національну оцінку згідно з чинним «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичні основи бізнес-планування діяльності туристичних підприємств		
Практична робота 1. Бізнес-планування як особлива форма діяльності підприємств туристичного бізнесу	ПРН 02, 05, 06, 09, 10, 18, 19, 20, 21 Знати: - сутність бізнес-планування як інструменту стратегічного розвитку туристичних підприємств, методи аналізу ринку, ресурсу, послуг і підсистем туристичного бізнесу, а також принципи прийняття рішень у підприємницькій діяльності. Вміти: - розробляти обґрунтований бізнес-план туристичного підприємства з урахуванням рекреаційного потенціалу території, сучасних технологій, оцінки ризиків, ефективних управлінських рішень та персональної відповідальності за результати.	20
Практична робота 2. Методологічні основи бізнес-планування діяльності підприємств туристичного бізнесу	ПРН 02, 05, 06, 09, 10, 18, 19, 20, 21 Знати: - теоретичні та методологічні засади бізнес-планування в туризмі, структуру бізнес-плану, методи стратегічного аналізу, прогнозування, оцінки ресурсів і ризиків у діяльності туристичних підприємств. Вміти: - застосовувати методи бізнес-планування для розробки ефективної моделі функціонування туристичного підприємства, враховуючи ринкову ситуацію, конкурентні переваги, потреби споживачів та принципи раціонального управління	20
Практична робота 3. Систематизація основних видів планування діяльності підприємств туристичного бізнесу	ПРН 02, 05, 06, 09, 10, 18, 19, 20, 21 Знати: - класифікацію, зміст і призначення основних видів планування (стратегічного, тактичного, оперативного) у діяльності підприємств туристичного бізнесу, а також їх взаємозв'язок у загальній системі управління. Вміти: - визначати та обґрунтовувати доцільні види планування для різних етапів розвитку туристичного підприємства, формувати відповідні плани з урахуванням ресурсів, ринкових умов та специфіки туристичних послуг.	20
Самостійна робота		10
Модульна		30

контрольна робота 1.		
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Розробка бізнес-плану туристичного підприємства		
Практична робота 4. Маркетинговий план діяльності туристичних установ	ПРН 02, 05, 06, 09, 10, 18, 19, 20, 21 Знати: - структуру, зміст і цілі маркетингового плану, основи стратегічного і оперативного маркетингу в туризмі, методи аналізу ринку, поведінки споживачів, конкурентного середовища та інструменти просування туристичних послуг. Вміти: - розробляти маркетинговий план туристичного підприємства з урахуванням цільового сегменту, попиту, конкурентних переваг, ефективних каналів комунікації та сучасних технологій просування.	10
Практична робота 5. Виробничий план діяльності підприємства туристичного бізнесу	ПРН 02, 05, 06, 09, 10, 18, 19, 20, 21 Знати: - зміст, завдання та етапи формування виробничого плану підприємства туристичного бізнесу, особливості планування туристичних послуг, ресурсного забезпечення, логістики та технологічних процесів обслуговування. Вміти: - скласти виробничий план туристичного підприємства з урахуванням обсягів і структури послуг, матеріально-технічної бази, кадрового забезпечення, сезонності, рівня якості обслуговування та нормативних вимог.	10
Практична робота 6. Фінансовий план.	ПРН 02, 05, 06, 09, 10, 18, 19, 20, 21 Знати: - сутність, структуру та призначення фінансового плану туристичного підприємства, методи фінансового аналізу, прогнозування доходів і витрат, визначення точки беззбитковості, джерела фінансування та показники ефективності. Вміти: - розробляти фінансовий план діяльності туристичного підприємства з урахуванням витрат, доходів, інвестиційних потреб, фінансових ризиків і забезпечення рентабельності бізнесу	10

Практична робота 7. Бізнес-план як кінцевий продукт планування	ПРН 02, 05, 06, 09, 10, 18, 19, 20, 21 Знати: - структуру, зміст і призначення бізнес-плану як підсумкового документа планування, взаємозв'язок його розділів, вимоги до оформлення, а також критерії оцінки ефективності реалізації бізнес-ідеї в туристичному бізнесі. Вміти: - комплексно складати бізнес-план туристичного підприємства, інтегруючи маркетингові, виробничі, організаційні та фінансові аспекти, з урахуванням цілей, ресурсів, ризиків та очікуваних результатів.	10
Самостійна робота		20
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	(M1+M2)/2*0,7≤70	
Екзамен		30
Всього	(Навчальна робота + екзамен) ≤100	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени / заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3086>).
2. Конспекти лекцій та їх презентації ((доступні на навчальному порталі НУБіП України eLearn <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3086>).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Македон В.В. Бізнес-планування / Навч. посібник. Центр учбової літератури. – 2020. – 236 с.
2. Г.М. Тарасюк. Бізнес-план: розробка, обґрунтування та аналіз / Навч. посібник. Каравелла. – 2023. – 280 с.

Допоміжні

1. Яценко В. М., Скіданов О. А. Організація та бізнес-планування діяльності туристичних підприємств. Modern Economics. 2024. № 45(2024). С. 109-114. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V45\(2024\)-15](https://doi.org/10.31521/modecon.V45(2024)-15).
2. Погуда Н.В. Опорний конспект лекцій «Бізнес-планування у туризмі» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=5426#section-15>

Інформаційні ресурси

1. Розвиток бізнесу. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://businessgrowthsimpified.com/>
2. Business Plans. URL: [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://articles.bplans.com/>
3. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.unwto.org.